စီၤမိၤရှအိၣ်ဖျဲၣ်ထီၣ်

ကီၢ်အဲၤကူပတူးအပူၤ,နံၣ်အဂ့ၤနွံနံၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံဖဲတၢ်အိၣ်အါထီၣ်ဒီးနံၣ်လၢအကီဟဲကဒီးနွံနံၣ်ဖဲတၢ်အီၣ်တအိၣ်လၢာ်ဘၣ်ခဲဝ့ၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.စီၤယိၤသးအိၣ်ဒီးအတၢ်တိာ်ဟ်ဂ့ၤမးဘၣ်ဆၣ်ၦၤဂီၢ်မုၢ်အဆ့လၢာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.ၦၤဂီၢ်မုၢ်ဟဲဆူစီၤယိၤသးအအိၣ်ဒီးစံးဝဲဒၣ်,(ပလိၣ်ဘၣ်တၢ်အီၣ်လီၤဘၣ်ဆၣ်ပဆ့တအိၣ်လၢကပ့ၤအီၤဘၣ်.)စီၤယိၤသးစံးဘၣ်အီၤၦၤတၢ်အိၣ်ဒီးနသုဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတက့ၢ်.ဒီးအဝဲသ့ၣ်မၤဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ.

တနံၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ,ၦၤဂီၢ်မုၢ်ဟဲလၢစီၤယိၤသးအအိၣ်ဒီးစံးဝဲဒၣ်,(ပလိၣ်ဘၣ်တၢ်အီၣ်,ဘၣ်ဆၣ်အခဲအံၤပတၢ်တအိၣ်နီတမံၤလၢပကပ့ၤအီၤလၢာ်ဘၣ်.နပ့ၤကွၢ်ပဝဲဒီးပတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲဒီးပကကဲန့ၢ်နခ့နၦၤန့ၣ်လီၤ.)ဒ်န့ၢ်အသိး,စီၤယိၤသးပ့ၤန့ၢ်တၢ်လီၢ်ဒီးၦၤကညီန့ၣ်လီၤ.အဝဲသိၣ်လိၦၤကညီတဖၣ်လၢကဘၣ်သူၣ်တၢ်ချံဒ်လဲၣ်ဒီးကဘၣ်ကူးကွၤအီၤဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်ဟ်ယာ်ဝဲတနီၤလၢအကအိၣ်အဂီၢ်သ့ၣ်ဝဲလီၤ.ဒီးအအိၣ်တ့ၢ်တဖၣ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်ကွၤဆူစီၤပၤဖၤရိၤအအိၣ်လီၤ.

စီၤယိၤသးအဟံၣ်ဖိဃီဖိလဲၤသုးကွံာ်အသးလၢကီၢ်ကနၤဟာၣ်ဒ်သိးကလဲၤအိၣ်ဒီးစီၤယိၤသးလၢအကကွၢ်ထွဲအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.အခဲအံၤဝဲသ့ၣ်အိၣ်လၢတၢ်လီၢ်ယိၤဆဲလီၤဒီးအဝဲအိၣ်ဖဲတၢ်သၣ်ဝံၤလီၤဒိအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.အဟံၣ်ဖိဃီဖိဒိၣ်ထီၣ်ဒီးလၢခံကတၢၢ်န့ၢ်စီၤယၤကိာ်အဒူၣ်ဖိထၢဖိအါမးန့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်နၤဘၣ်တၢ်ကီးအီၤလၢဖ့ၤဘြံၤန့ၣ်လီၤ.

နံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ပူၤကွံာ်ဒီးစီၤပၤလၢအအၢအသီဒီးတတိတလိၤကဲထီၣ်စီၤပၤဖၤရိၤလၢအဲၤကူပတူးန့ၣ်လီၤ.အဝဲတသ့ၣ်ညါလၢာ်စီၤယိၤသး(မ့)အဟံၣ်ဖိဃီဖိလၢာ်ဘၣ်.စီၤပၤအသီတဂၤအံၤတဘၣ်သးၦၤဖ့ၤဘြံၤဘၣ်.အဝဲအသးပှံၤလၢၦၤဖ့ၤဘြံၤကအိၣ်ဖျါအါထီၣ်လီၤ.အဝဲသးပှံၤလၢၦၤဖ့ၤဘြံၤကဒိၣ်ဆိဒိကမီၤမ့ၢ်ဒ်ၦၤအဲၤကူပတူးဖိလီၤ.

စီၤပၤဖၤရိၤအိၣ်ဒီးအတၢ်တိာ်လၢကမၤသံကွံာ်ဖ့ၤဘြံၤပိာ်မုၢ်အဖိပိာ်ခွါလၢအအိၣ်ဖျဲၣ်ထီၣ်ခဲလၢာ်လီၤ.အဝဲတဲဘၣ်ၦၤပိာ်မုၢ်လၢကလဲၤစူးကွံာ်အီၤဆူထံကျိၤပူၤဖဲအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဖျဲၣ်ထီၣ်အခါလီၤ.မိၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အါမးအသးအုးဝဲခီဖျိလၢတၢ်အံၤအဃိလီၤ.မိၢ်အိၣ်ဝဲတဂၤဟ်ဃာ်အဖိလၢတၢ်ခူသူၣ်အပူၤလီၤ.အဝဲမၤန့ၢ်နၢ်ဖျၣ်ဒီးဟ်လီၤဝဲလၢအပူၤဒီးတၢ်တပိာ်လၢထံကျါလီၤ.နၢ်အဝဲန့ၢ်စးထိၣ်လီၤထွံဝဲဆူထံကျိၤပူၤလီၤ.

ဆၢကတီၢ်ဖဲန့ၤ,စီၤပၤဖၤရိၤအဖိမုၢ်ဟဲလီၤလၢထံကျိၤပူၤယုာ်ဒီးအပျဲၢ်အဘီၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.အဝဲထံၣ်န့ၢ်ဖိသၣ်တဂၤလီၤထွံလၢထံကျါဒီးအဝဲအသူၣ်ဟူးသးဂဲၤဝဲဒိၣ်မးလီၤ.အဝဲဟံးထိၣ်န့ၢ်နၢ်လၢထံကျါဒီးထံၣ်ဝဲဖ့ၤဘြံၤဖိသၣ်လၢအပူၤလီၤ.အဝဲအဲၣ်ဒီးဟ်ဃာ်အီၤလီၤ.ဒီးအဝဲၢ်မုၢ်လၢအပိာ်အပုၢ်အခံစံးဘၣ်အီၤ,(နလိၣ်ဘၣ်ၦၤကွၢ်ထွဲဖိသၣ်တဂၤအံၤစ့ၢ်ကီးဧါ.)စီၤပၤဖၤရိၤစံးဘၣ်အီၤ,(မ့ၢ်လီၤ,လဲၤဒီးမၤၦၤဖ့ၤဘြံၤပိာ်မုၢ်တဂၤအံၤကွၢ်တၢ်ဖိသၣ်တက့ၢ်ဒီးဃကဟ့ၣ်အီၤအဘူးအလဲလီၤ.)ပိာ်မုၢ်လဲၤဃ့ၢ်ဆူအမိၢ်အအိၣ်တဘျီဃီဒီးအမိၢ်ကွၢ်ထွဲအကစၢ်ဖိန့ၢ်ဝဲလီၤ.

လၢတၢ်နၢ်အဃိ,ဖ့ၤဘြံၤဖိသၣ်အံၤကဲထီၣ်ဝဲစီၤပၤဖၤရိၤအဖိမုၢ်အဖိန့ၣ်လီၤ.အဝဲကီးန့ၢ်အမံၤလၢစီၤမိၤရှအခီပညီမ့ၢ်ဝဲ,(ထုးထိၣ်)ခီဖျိလၢဘၣ်တၢ်ထုးထိၣ်ကွံာ်အီၤလၢထံကျါလီၤ.အဝဲကဒိၣ်ထိၣ်ဒီးကဆှၢကွၤၦၤဖ့ၤဘြံၤဖိဆူကီၢ်ကနၤဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၂မိၤရှ ၂)

စီၤမိၤရှ့အိၣ်ဖျဲၣ်ထီၣ် – သရၣ်အလံာ်နဲၣ်ကျဲ

တၢ်လီၤသးစဲတဖၣ်,

၁) စီၤယိၤသးတိာ်ဟ်ဃာ်တၢ်ဂ့ၤဂ့ၤလၢအသၣ်ဝံၤလီၤဒိနွံနံၣ်အဂီၢ်လီၤ.ပှၤဂီၢ်မုၢ်ဟဲပှ့ၤအတၢ်အီၢ်လၢအဟ်ဃာ်ဝဲလီၤ.တနံၤဝံၤအလီၢ်ခံ,ပှၤဂီၢ်မုၢ်ဆ့တအိၣ်လၢာ်လၢကပှ့ၤတၢ်အီၣ်လၢာ်ဘၣ်.အဝဲသ့ၣ်စံးဘၣ်စီၤယိၤသးလၢကပှ့ၤတၢ်အီၣ်လၢအဆၣ်ဖိကိၢ်ဖိနှၢ်လီၤ.
၂) တုၤဆၢကတီၢ်တဖၣ်လဲၤပူၤကွံာ်ဝဲဒီးပှၤဂီၢ်မုၢ်တဖၣ်လိၣ်ဘၣ်ဆ့ကဒီးတဘျီလီၤ.တဘျီအံၤ,စီၤယိၤသးပှ့ၤက့ၤပှၤဂီၢ်မုၢ်ဒီးတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲနှၣ်လီၤ.အခဲအံၤအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ကဲထီၣ်ဝဲစီၤပၤဖၢရိၤအကုၢ်နှၣ်လီၤ.

၃) စီၤယိၤသးဒီးအဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ကိးအီၤလၢဧ့ၤဘြံၤနှၣ်လီၤ.စီၤယိၤသးကိးအဟံၣ်ဖိဃီဖိဆူကီၢ်အဲၤကူပတူးဒ်သိးကဘၣ်တၢ်ကွၢ်ထွဲအီၤနှၣ်လီၤ.အဟံၣ်ဖိဃီဖိနှၢ်ပှၤကညီအိၣ်ဝဲအါမးလီၤ.တနံၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ,ဧ့ၤဘြံၤဖိတဖၣ်အါထီၣ်ဒီးအိၣ်ဖျဲၣ်အါထီၣ်နှၣ်လီၤ.

၄) စီၤပၤလၢအအၢအသီဒီးတတီတလိၤကဲထီၣ်စီၤပၤဖၢရိၤလၢအဲၤကူပတူးနှၣ်လီၤ.အဝဲသးပျံၤလၢပှၤဧ့ၤဘြံၤကဒိၣ်ဆိဒိကမီၤမ့ၢ်ဒ်ပှၤအဲၤကူပတူးဖိလီၤ.အဝဲဂုာ်ကျဲးစၢးလၢကမၤသံပှၤဧ့ၤဘြံၤဖိသၣ်ခဲလၢာ်လီၤ.

၅) ဖိသၣ်အိၣ်တဂၤလၢအပူၤဖျဲးထီၣ်လီၤ.အမိၢ်ဟ်လီၤအီၤဆူနှာ်ပူၤဒီးထီၣ်လီၤထွံအီၤဆူထံကျိပူၤနှၣ်လီၤ.

၆) စီၤပၤဖၢရိၤအဖိမုၢ်ထံၣ်နှၢ်ဖိသၣ်အံၤဒီးဟ်ဃာ်အီၤလီၤ.ဒီးကိးနှၢ်ဝဲအမံၤလၢစီၤမိၤရှ့နှၣ်လီၤ.

တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်,

၁) ဖဲပှၤဂီၢ်မုၢ်တဖၣ်ဆ့တအိၣ်လၢာ်ဘၣ်အဆၢကတီၢ်,တၢတဘျီနှၢ်အဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်မနုၤလၢကပှ့ၤတၢ်အီၣ်နှၢ်လဲၣ်.
၂) ဖဲပှၤဂီၢ်မုၢ်တဖၣ်ဆ့ဒီးဆၣ်ဖိကိၢ်ဖိတအိၣ်လၢာ်ဘၣ်အဆၢကတီၢ်,အဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်မနုၤလၢကပှ့ၤတၢ်အီၣ်လဲၣ်.
၃) စီၤယိၤသးအပှၤကလုာ်နှၢ်ဘၣ်တၢ်ကိးအီၤဒ်လဲၣ်.
၄) စီၤပၤဖၢရိၤအသးပျံၤမနုၤလဲၣ်.
၅) အဝဲဂုာ်ကျဲးစၢးမၤမနုၤလဲၣ်.
၆) စီၤပၤဖၢရိၤအဖိမုၢ်ထံၣ်နှၢ်မနုၤလၢထံကျိလဲၣ်.
၇) စီၤပၤဖၢရိၤအဖိမုၢ်ကိးနှၢ်ဖိသၣ်အမံၤဒ်လဲၣ်.

တၢ်စံးဆၢတဖၣ်,

1) ပှၤဂီၢ်မုၢ်တဖၣ်ပှ့ၤတၢ်အီၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဆၣ်ဖိကိၢ်ဖိလီၤ.
၂) ဒ်သိးပှၤဂီၢ်မုၢ်ကပှ့ၤတၢ်အီၣ်အဂီၢ်,အဝဲသ့ၣ်စံးဘၣ်စီၤယိၤသးလၢဟံးနှၢ်အဝဲသ့ၣ်ဒီးအတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတဖၣ်ဒီးကကဲနှၢ်အဝဲကုၢ်နှၣ်လီၤ.
၃) စီၤယိၤသးအပှၤကလုာ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ကိးအီၤလၢဧ့ၤဘြံၤနှၣ်လီၤ.
၄) စီၤပၤဖၢရိၤသးပျံၤဝဲပှၤဧ့ၤဘြံၤကဒိၣ်ဆိဒိၣ်ကမီၤမ့ၢ်ပှၤအဲၤကူးပတူးဖိနှၣ်လီၤ.
၅) စီၤပၤဖၢရိၤဂုာ်ကျဲးစၢးမၤသံဖိသၣ်ပိာ်ခွါခဲလၢာ်လီၤ.
၆) စီၤပၤဖၢရိၤအဖိမုၢ်ထံၣ်နှၢ်ဧ့ၤဘြံၤဖိတဂၤလၢထံကျိနှၣ်လီၤ.
၇) အဝဲကိးနှၢ်ဖိသၣ်အမံၤလၢ,စီၤမိၤရှ့နှၣ်လီၤ.